

SLOVENŠČINA, 4. razred

UČNA TEMA: Velika začetnica in pridevniki na -ski, -ški

CILJI

- poznati vse tri vrste lastnih imen (osebna, zemljepisna, stvarna) in vedeti pravila za njihovo pravilno zapisovanje (raba velike začetnice)
- spoznati pridevnike na -ski in – ški ter razumeti, zakaj se le-ti pišejo z malo začetnico.

POTEK URE

Kako pa pišemo VRSTNE PRIDEVNIKE iz ZEMLJEPISNIH LASTNIH IMEN?

	Pišemo z veliko začetnico!!!
Kateri – a - o?	Države, pokrajine, kraji: Slovenija, Kras, Velenje...
Npr. : slovenski, šoštanjski, azijski,...	Oceani, morja, reke, potoki: Tihi ocean, Jadransko morje, Paka, Velunja...
	Hribovja, gore, planote: Nanos, Smrekovec, Triglav....
	Celine, otoki, polotoki: Azija, Madagaskar, Krk...
	Ulice, trgi, ceste: Prešernova cesta, Titov trg, ...
	Nebesna telesa, ozvezdja: Mars, Orion...

Če pogledamo na katerikoli zemljevid, na njem lahko najdemo ogromno zemljepisnih lastnih imen.

Če iz njih naredimo besede, ki povedo katere VRSTE je kaj, sestavimo VRSTNE PRIDEVNIKE, vendar jih pišemo z MALO ZAČETNICO:

Slovenija - slovenski kozolec

Kras – kraški pršut

Pravilo: K zemljepisnim imenom smo dodali – **ski** ali – **ški**.

Vrstne pridevnike pišemo z veliko začetnico **le**, če z njimi poimenujemo ceste in ulice: Dunaj - Dunajska ulica, Ljubljana – Ljubljanska cesta...

14. od tu in tam

Izvedeli bomo:
 kako zapisujemo pridevnike na -ski ali -ški.

Mila rada pripravlja sladice, a danes ne peče. Iz časopisa je izrezala prispevek o pohorski omlati in ga shranila v svoj zvezek z recepti.

1

Preberi prispevek.

Z zemljepisnimi imeni so povezane tudi besede, ki se končajo na -ski ali -ški. Zapišemo jih z malo začetnico, npr. ptujski kurent, mariborska trta, portoroški pomoč, blejski otok ...

Sladica s Pohorja

Znana sladica je v hribe privabljala številne ljudi iz doline. Tudi tiste manj navdušene mariborske pohodnike, ki jih je navkreber gnala le sladkosnednost. Narejena iz testa za omlate, sadja in sladke smetane. Raziskovanje preteklosti je pokazalo, da je pohorsko omlato prvi pripravil Viljem Račič, kuharski mojster iz mariborskega Železničarskega doma. Sladica je stara že 68 let. V Železničarskem domu so takrat ponujali še nekaj tipičnih jedi: gobovo juho, diplomatski krompir, divjačino z brusnicami in francosko solato, za katero so majonezo delali sami. Kuhar Viljem pa je poleg pohorske omlate ustvaril tudi pohorsko šarloto in pohorsko kavo.

Povzeto po: <https://www.vecer.com/vesnica-in-zmote-o-pohorski-omleti-6408491>

1 a) Odgovori na vprašanja.

Po katerem hribovju so dobila ime pohorska omlata, kava in šarlota? .....

Iz katerega mesta so pohodniki odšli v hribe? .....

Po kateri državi je dobila ime solata? .....

S katero začetnico si zapisal(a) odgovore? .....

Zakaj? .....

2 b) Kako se imenuje sladica, nastala na Pohorju? To je ..... omlata.

Kako se imenuje solata iz Francije? To je ..... solata.

Kako imenujemo pohodnike iz Maribora? To so ..... pohodniki.

c) V zvezek zapiši imena jedi na slikah.

dežela Kranjska

Dunaj

Prekmurje

Turčija

Soča

Grčija

Reši rebuse.

LJ 407-AA

+

V mislih imam

zmaja.

 Občina Tolmin		tolminski sir
 OBČINA PIRAN COMUNE DI PIRANO		
		
		
		
		

3

Dopolni.

Slovenija – slovenske ..... jedi   Prekmurje – ..... šunka
 Bovec – ..... krapki   Štajerska – ..... kislja juha
 Ljubljana – ..... zrezek   Koroška – ..... mavžlji
 Kras – ..... pršut   Bela krajina – ..... pogača
 Idrija – ..... žlikrofi   Bled – ..... rezina

4

Preberi in dopolni.

Njegov materni jezik je bil ..... (ITALIJA) jezik.
 Pisma so bila napisana v latinskem jeziku. Poročil se je z ženo, ki je bila Portugalka, zato je odslej govoril predvsem .....
 (PORTUGALSKA) jezik, pisma pa je pisal v .....
 (ŠPANIJA) jeziku. Govoril in pisal je torej v dveh jezikih. Za večino ljudi v tistem času je bilo to čisto običajno. Kasneje je delal za .....
 (ŠPANIJA) kralja. Njegova ladja se je imenovala Santa Maria. Danes nosi njegovo ime veliko ..... (AMERIKA) mest, rek, držav in ulic. Besedilo govori o .....

5

Popravi, da bo prav.

Danes so zaradi poplav zastoji tudi na Ljubljanski obvoznici.

Na bledu si turisti privoščijo Blejsko rezino.

6 Angleščino govori več ljudi kot Slovenski jezik.

Največ Zemljanov govori Kitajski jezik.

Moj sošolec iz Hrvaške govori Hrvaščino.

Zaradi Pikinega festivala so v velenju zaprte nekatere Velenjske ulice.

Besedi uporabi v povedih.

Anglija – angleščina

.....

.....

7 Dunaj – dunajski valček

.....

.....

Nemčija – nemški ovčar

.....

Ustrezno dopolni.

• Med najbolj točnimi urami na svetu je .....
(Japonska) atomska ura, ki se v 16 milijardah let zmoti za eno sekundo in vsebuje atome stroncija in ne cezija kot ostale atomske ure.

• Najdaljši tobogan je 1.140 metrov dolg ..... (Malezija)
vodni tobogan, vožnja po njem pa traja okoli štiri minute.

• Najvišja zgradba z 828 metrov višine je ..... (Dubaj) stolpnica
Burdž Kalifa.

• Najbolj znane so ..... (Švica) ročne ure.

• Vlak, ki doseže hitrost 430 km/h, je ..... (Kitajska) Shanghai Maglev.

8